

ע"פ 205/19 - ולדיסלב לברוב נגד מדינת ישראל, ד.י

בבית המשפט העליון

ע"פ 205/19

לפני:

כבוד השופט א' שטיין

המבקש:

ולדיסלב לברוב

נגד

המשיבים:

1. מדינת ישראל
2. ד.י

בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין של בית המשפט המחוזי
ירושלים בת"פ 52015-12-15 מיום 26.11.2018
שניתן על ידי השופטת ר' פרידמן-פלדמן

בשם המבקש:

עו"ד טל פלקס

בשם המשיבים:

עו"ד סיגל בלום

החלטה

1. לפני בקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים לנפגע העבירה (להלן: המתלונן), אשר הושת על המבקש בגדרי גזר הדין מיום 26.11.2018 שניתן על ידי בית המשפט המחוזי ירושלים בת"פ 52015-12-15 (השופטת ר' פרידמן-פלדמן), וזאת עד להכרעה בערעור שהלה הניח לפתחו של בית משפט זה. ערעור זה מופנה הן נגד הכרעת הדין והן נגד גזר הדין.

2. ביום 5.1.2017 הוגש נגד המבקש ושני נאשמים נוספים (להלן: הנאשמים 1 ו-3) כתב אישום מתוקן, המייחס להם חבלה בכוונה מחמירה, עבירה לפי סעיף 329(א)(1) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק; והשמדת ראיה, עבירה לפי סעיף 242 לחוק.
3. ביום 25.10.2018, לאחר שמיעת הוכחות, הגיע בית משפט קמא למסקנה כי הוכח מעבר לכל ספק סביר כי המבקש היה האדם השלישי שתקף את המתלונן בליל האירוע; ומשכך, הרשיעו בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה. אשר לעבירות השיבוש והשמדת ראיה שיוחסו למבקש בכתב האישום הנ"ל, קבע בית המשפט כי "בהעדר ראיות אחרות לעניין זה – לא הוכחו עבירות אלה".
4. ביום 26.11.2018 גזר בית משפט קמא את דינו של המבקש. בית המשפט קבע כי במעשיו פגע המבקש בערכים החברתיים של שלמות גופו של אדם וביטחון הציבור. כמו-כן, עמד בית המשפט על הנסיבות החמורות בהן בוצעה העבירה בה נמצא המבקש חייב בדינו; על הנזק הרב שנגרם מביצועה; על העונש המרבי הקבוע בצידה; על המדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא; ועל החומרה המיוחדת שבמעשי אלימות והצורך למגרם באמצעות ענישה מרתיעה. בנוסף, ציין בית המשפט כי חלקו היחסי של המבקש באירוע היה שקול לזה של יתר הנאשמים מאחר שתקיפת המתלונן היתה חלק משמעותי באירוע. בשים לב לכל אלה, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המבקש נע בין 7 ועד 12 שנות מאסר בפועל – בדומה למתחמים שנקבעו בעניינים של שותפיו לדבר עבירה.
5. בית משפט קמא נתן את דעתו לעברו הפלילי של המבקש אשר כולל עבירות רכוש, אלימות וסמים, בגין אף ריצה עונשי מאסר בפועל, וכן לעובדה שהעבירה הנוכחית בוצעה על ידי המבקש בעת שהיה תלוי ועומד נגדו מאסר על תנאי בר-הפעלה. לצד נסיבות מחמירות אלה, זקף בית המשפט לזכותו של המבקש את התקופה הממושכת בה שהה במעצר, שתנאיו היו קשים מאלה של מאסר, וכן את גילו הצעיר – לו ניתן משקל נמוך לאור העובדה שאין זו הסתבכותו הראשונה של המבקש בפלילים. בנוסף, לקח בית משפט קמא בחשבון את העונשים שנגזרו על שותפיו של המבקש למעשה העבירה. בהקשר זה, מצא בית המשפט את עניינו של המבקש, בכל הנוגע לתקיפת המתלונן, דומה, כאמור, לאלו של הנאשמים 1 ו-3 וחמור בהרבה מזה של המעורב הנוסף, אסף ניסימוב (להלן: המעורב הנוסף).
6. לאחר ששקל את מכלול השיקולים הללו, החליט בית משפט קמא לקבוע את עונשו של המבקש ברף האמצעי של המתחם ולהשית עליו את העונשים הבאים: 8.5 שנות מאסר בפועל החל מיום מעצרו (8.12.2015); והפעלת מאסר על תנאי למשך 7 חודשים, אשר נגזר על המבקש בת"פ 13-09-14665 על ידי בית משפט השלום ראשון לציון (סגן הנשיאה א'הימן), באופן שמתוכם 3 חודשים ירוצו בחופף לעונש המאסר הנוכחי ו-4 חודשים ירוצו במצטבר לאותו העונש. לפיכך, עונש המאסר הכולל שהושת על המבקש הועמד על 8 שנים ו-10 חודשים, החל מיום מעצרו כאמור לעיל, ואליו התווספו מאסר על תנאי למשך 8 חודשים, לבל יעבור ב-3 שנים מיום שחרורו מבית הסוהר כל עבירת אלימות מסוג פשע; וכן תשלום פיצויים למתלונן בסך של 100,000 ₪, אשר יופקדו בבית משפט קמא עד ליום 1.2.2019.
7. בגדרי התיק העיקרי המונח לפני בית משפט זה, המבקש מערער על הרשעתו ולמצער על העונש שהושת עליו. בד-בבד עם הגשת הערעור, הגיש המבקש את בקשתו הנוכחית שעניינה, כאמור, עיכוב ביצוע תשלום הפיצויים למתלונן, ובה אדון כעת.

8. המבקש טוען כי סיכויי ערעורו טובים, אם לא למעלה מכך; וזאת, משום שלדבריו סכום הפיצויים בו חויב לטובת נפגע העבירה על ידי בית משפט קמא סוטה במידה ניכרת מהנהוג והמקובל במקרים כגון זה שלפנינו, ואף בהשוואה למקרים חמורים יותר. המבקש מוסיף וטוען, כי אין הצדקה להבדל המשמעותי בין סכום הפיצויים הגבוה שהושת עליו, כמו גם על יתר הנאשמים בתיק, לבין סכום הפיצויים, הנמוך בהרבה, שהושת על המעורב הנוסף. בנסיבות אלה, סבור המבקש כי אין זה מן הנמנע שסכום הפיצויים בו חויב בפסק הדין קמא יופחת משמעותית במסגרת ערעורו; ומשכך, מן הדין לעכב את ביצוע תשלומיו. כמו-כן, טוען המבקש כי שיקולי מאזן הנוחות נוטים לטובת עיכוב ביצועו של תשלום הפיצויים למתלונן, וזאת מהטעמים הבאים: התביעה לא הוכיחה כדבעי את שיעור הנזק שנגרם למתלונן; ככל שיתר המעורבים בתיק שילמו למתלונן את הפיצויים בהם חויבו, הרי שדחיית התשלום מטעמו של המבקש לא תשנה את מצבו של המתלונן לרעה; והיעדר יכולתו של המבקש לשלם במועדו את סכום הפיצויים הגבוה שהוטל עליו בשל היותו כותלי הכלא מזה ארבע שנים ובשל כך ששחרורו איננו קרוב.

9. המשיבים, מנגד, מבקשים כי אדחה את הבקשה. לטענת המדינה, סיכויי המבקש בערעורו אינם טובים מכיוון שהרשעתו מבוססת על ממצאי עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית. כמו-כן, טוענת המדינה כי אין להקיש מעניינו של המעורב הנוסף בתיק לעניינו של המבקש נוכח השוני בנסיבותיהם הנלמד מפסקי הדין שניתנו בעניינם. המדינה מוסיפה וטוענת כי מצבו הכלכלי של המבקש אינו מהווה כשלעצמו שיקול לעניין עיכוב ביצועו של פסק דין כספי וכי אין שום אינדיקציה לכך שהמתלונן לא יוכל להחזיר את הכספים שישולמו לו על ידי המבקש במידה שיידרש לכך בתום הליך הערעור. בשולי הדברים, מציינת המדינה כי ככל שהמבקש חפץ לפרוס את תשלום הפיצויים, עליו לעשות כן באמצעות פנייה למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות.

דיון והכרעה

10. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, מזה ומזה, הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות מהטעמים שיפורטו להלן.

11. כפי שהזדמן לי להעיר בע"פ 8560/18 זבורוף נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (26.12.2018), ספק בעיניי אם ערכאת ערעור מוסמכת לעכב את ביצועו של חייב כספי שהוטל על אדם שהורשע לפי סעיף 77 לחוק העונשין, במסגרת החלטה לפי סעיף 87(א) לחוק אשר מסמיכה את ערכאות הערעור לדחות את "ביצועו של עונש" (ההדגשה הוספה - א.ש). זאת, נוכח לשון הסעיף שבא אחריו - הוא סעיף 88 לחוק, אשר מבחין במפורש בין "חייב בפיצוי לפי סעיף 77 לבין "עונש". לפיכך, סבורני כי ככל שניתן להגיש בקשה כאמור לפתחה של ערכאת ערעור, יש לעשות כן בהישען על תקנה 467(ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: תקנות סדר הדין האזרחי). ואכן הלכה היא עמנו כי חייב בפיצוי נפגע עבירה, אשר מושת על נאשם שנמצא חייב בדינו מכוח סעיף 77 לחוק העונשין, הינו בעל מאפיינים אזרחיים מובהקים (ראו ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה יב (21.8.2013) (להלן: ע"פ 4200/13)). משכך, גם עיכוב ביצועו של רכיב הפיצוי צריך שיבחן באספקלריית השיקולים הנוהגים בעניין זה במשפטים אזרחיים - כאשר המבקש נושא בנטל לשכנענו כי סיכויי ערעורו להתקבל הינם טובים וכי מאזן הנוחות נוטה במובהק לטובת עיכוב הביצוע (ראו ע"פ 9338/08 אלעוקה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 והאסמכתאות שם (31.3.2009) (להלן: ע"פ 9338/08); ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (4.6.2013) (להלן: ע"פ 3190/13)).

12. במקרה שלפניי, לא שוכנעתי כי מאזן הנוחות נוטה במובהק לטובת עיכוב ביצועו של תשלום הפיצויים למתלונן. המבקש כלל לא התייחס במסגרת בקשתו לשאלה האם, ככל שבסופו של יום יתקבל ערעורו, יוסב לו נזק בלתי הפיך במובן זה שלא ניתן יהיה להשיב את המצב לקדמותו. העדר התייחסות לשאלה זו שומט את בסיס הבקשה, שכן מדובר בשאלת המפתח שתשובה אליה, לכאן או לכאן, מכריעה בעניינו של מאזן הנוחות (ראו תקנה 466 לתקנות סדר הדין האזרחי; ע"פ 4691/08 מג'ארי נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (18.6.2008) (להלן: ע"פ 4691/08); ע"פ 2068/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (31.5.2016); ע"פ 3887/16 האדי נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (26.6.2016); וע"פ 1630/15 אבו גיליון נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (19.4.2015)). אשר לטענתו של המבקש באשר לקושי הכרוך בתשלום הפיצויים בהיותו מאחורי סורג ובריח, הרי שאין בטענה זו כשלעצמה כדי להצדיק את עיכוב הביצוע המבוקש. כך הוא הדבר גם לגבי מצבו הכלכלי של המבקש, שממילא לא הוכח בגדרי הבקשה שלפניי (ראו ע"פ 9338/08; ע"פ 4691/08; וע"פ 3420/15 גודה נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (16.6.2015)). כמו-כן, אין בידי לקבל את טענת המבקש כי מצבו של המתלונן לא יורע אם מימוש זכותו לפיצויים יידחה. מתן סעד מהיר ויעיל לנפגע העבירה הוא אחת ממטרותיו העיקריות של חיוב פיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין (ראו ע"פ 3190/13; ע"פ 8745/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 30 (30.11.2011); וע"פ 6452/09 עלי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (22.7.2010)). במקרה שלפניי, הפיצוי הכספי נועד להענקת מזור למתלונן בגין הנזקים החמורים שנגרמו לו, כמפורט בהרחבה בפסק הדין קמא ובתגובת המתלונן (המשיב 2 דכאן) לבקשה זו. די בטעמים אלה כדי לדחות את הבקשה הנוכחית מבלי להידרש לסיכוי הערעור, וכך אעשה.

13. בטרם אסיים, ברצוני לציין כי המבקש רשאי לפנות בבקשה למרכז לגביית קנסות, המוסמך "לפרוס או לדחות את תשלומי של חוב [...] אם שוכנע כי היו סיבות סבירות לאי-תשלום החוב, כולו או חלקו, במועדו, או כי קיימות נסיבות אישיות מיוחדות של החייב המצדיקות פריסה או דחייה של התשלום כאמור" (ראו סעיף 5ב(א)(2) לחוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995; ע"פ 4200/13, פסקה יג; וע"פ 8630/16 אלמראון נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (16.2.2017)).

14. הבקשה נדחית, אפוא.

15. כדי לאפשר למבקש להגיש בקשה למרכז לגביית קנסות, הנני מעכב את ביצוע התשלום של ₪ 80,000 מסך הפיצויים שנפסקו לטובת המתלונן, וזאת עד ליום 17.2.2019. אם בקשה כאמור תוגש עד ליום 17.2.2019, יעוכב התשלום עד להחלטת המרכז והוא יבוצע בהתאם לאותה החלטה. אם בקשה כאמור לא תוגש, יופקד הסך הנ"ל של ₪ 80,000 בבית משפט קמא עד ליום 17.2.2019. כל האמור לעיל כפוף לכך שהמבקש יפקיד בבית משפט קמא סך של ₪ 20,000, וזאת עד ליום 1.2.2019, כחלק מהפיצוי למתלונן. באין הפקדה כאמור, יעמוד סכום הפיצויים בו חויב המבקש לתשלום במלואו (₪ 100,000) וזאת ביום 1.2.2019, כאמור בפסק דינו של בית משפט קמא.

ניתנה היום, כ"ה בשבט התשע"ט (31.1.2019).

ש ו פ ט